Hoofdstuk 18 - RvT - visie en toezichtskader (juni 2026)

Inleiding

Het bestuur en intern toezicht binnen de Stichting Johan de Wit-gymnasium zijn gescheiden: het bestuur van de Stichting en de school zijn belegd bij een rector-bestuurder en het intern toezicht wordt uitgeoefend door de RvT (RvT).

Voor de uitoefening van het toezicht maakt de RvT gebruik van de in dit document opgenomen toezichtvisie en toezichtkader. Het toetsingskader bevat de criteria die de RvT ten aanzien van toezicht hanteert. Het kader is daarmee een instrument dat ondersteuning biedt bij het richting geven aan het handelen van de RvT en het effectief houden van toezicht. Tegelijkertijd maakt het inzichtelijk voor de bestuurder en de stakeholders waarop de RvT toezicht houdt en welke prioriteiten daarbij worden gesteld. De RvT hecht waarde aan transparant toezichthouderschap.
In dit toetsingskader wordt duidelijk hoe het interne toezicht invulling geeft aan haar rollen (adviseur, werkgever, toezichthouder en netwerker), hoe zij hiernaar handelt en welke informatie nodig is om te toetsen. Hierbij wordt als uitgangspunt gehanteerd dat het bestuur de organisatie vertegenwoordigt. Daarnaast is met het vaststellen van het toetsingskader voldaan aan de opdracht vanuit wet- en regelgeving om een toetsingskader te hanteren.

Externe kaders voor het toezicht

Eerst en vooral toetst de RvT langs de criteria vanuit de externe kaders. Daarmee worden de algemeen geldende regels verstaan die van toepassing zijn op het handelen van het bestuur van scholen in het Voortgezet Onderwijs. Dit betreft de Wet op het Voortgezet Onderwijs (hierna WVO) en de Governancecode Funderend Onderwijs.

Interne kaders voor het toezicht

Het schoolbestuur heeft ook zelf richtlijnen, beleid en regels vastgesteld die van invloed zijn op het handelen van de RvT en tegelijkertijd een regulerend kader bieden voor de wijze waarop door de RvT invulling aan toezicht wordt gegeven. Het betreft de statuten, het bestuursreglement, het managementstatuut en de Integriteitscode. Vanuit deze formele kaders wordt hieronder een vertaling en operationalisering gemaakt.

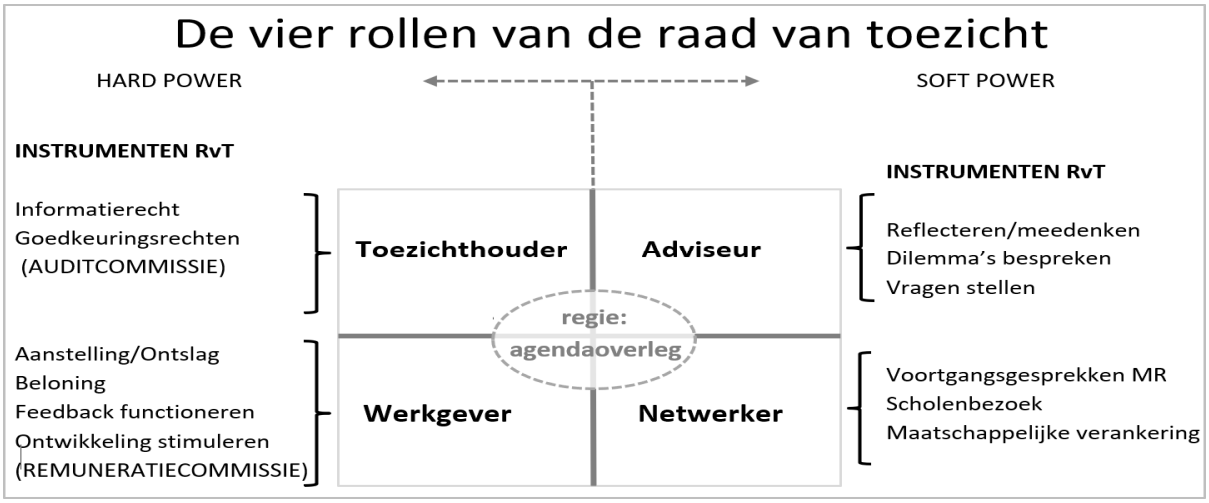
Toezichtvisie

De toezichtvisie van de RvT is als volgt:
De RvT bewaakt op transparante wijze de doelstelling, de openbare identiteit en de continuïteit van de Stichting Johan de Witt-gymnasium. De RvT ziet erop toe dat de bestuurder de doelen van de Stichting vertaalt naar eigentijds en kwalitatief goed gymnasiaal onderwijs, waarover de raad verantwoording aflegt waar nodig. De raad stelt zichzelf de ambitie met zijn optreden, in nauwe relatie met de bestuurder, waarde toe te voegen aan het goed functioneren van de Stichting.
De RVT denkt en handelt ontwikkelingsgericht.De RvT ondersteunt en bewaakt zo, vanuit de verschillende kennis- en ervaringsdomeinen van de leden van de RvT, de rector-bestuurder bij de bestuurlijke belangenafwegingen. De RvT doet dat vanuit vier rollen die hieronder worden uitgewerkt.

De vier rollen van de RvT

De vier rollen van de RvT, in relatie tot het bijbehorende toezichtinstrumentarium, zijn in bovenstaande schema samengevat.
In het periodieke agenda-overleg tussen de voorzitter van de RvT en de rector-bestuurder wordt afgestemd welke onderwerpen in welke fase van voorbereiding

verkeren en vanuit welke rol de RvT of de commissies in de betreffende fase acteert en wat dit voor de voorbereiding en bespreking betekent.

Leidende principes bij het toezicht

De RvT hanteert de volgende leidende principes voor het toezicht:

1. In het kader van de interne checks and balances ziet de RvT zijn meerwaarde in het, volgens professionele standaarden, houden van toezicht op het functioneren van de rector-bestuurder en de organisatie. De RvT is aangesloten bij een landelijke organisatie van toezichthouders in het onderwijs om gevoed te worden met opvattingen over professioneel toezicht en om deel te kunnen nemen aan discussies met collega toezichthouders over wat goed toezichthouden in de praktijk met zich meebrengt.
2. Vertrouwen tussen RvT en rector-bestuurder is de basis voor het goed kunnen functioneren van de rector-bestuurder.
3. De RvT is in zijn vier rollen gebaat bij onderlinge dialoog, open gedachtewisseling, scherp, helder en professioneel. Daarna wordt er door de RvT één standpunt verkondigd, waarbij de voorzitter in beginsel het standpunt uiteenzet.
4. De RvT heeft een auditcommissie en een remuneratiecommissie die de besluitvorming van de RvT voorbereiden en daarmee een adviserende rol hebben.
5. De RvT treedt niet in de bestuurlijke en vertegenwoordigende rol van de rector-bestuurder, tenzij het functioneren van de rector-bestuurder daartoe noodzaakt. Op dat moment wijst de RvT daarvoor iemand, niet zijnde een lid van de RvT, aan.
6. De RvT in de adviseursrol bespreekt de dilemma's waarmee de rector-bestuurder zich ziet geconfronteerd en onderzoekt of de verschillende invalshoeken op evenwichtige wijze aan bod komen. De RvT in de rol van adviseur als sparringpartner van de rector-bestuurder waakt ervoor om geen dwingende adviezen te formuleren, waardoor er geen ruimte meer is voor een eigen bestuurlijke afweging.
7. De RvT is geen vertegenwoordigend orgaan, maar laat zich wel voeden door de verschillende stakeholders van de school, zoals ouders, de leerlingen, de medezeggenschap, de onderwijspartners, de gemeente en het beroepenveld. De RvT laat zich hierbij inspireren door brede maatschappelijke discussies en ontwikkelingen in relatie tot de visie van de school.
8. De RvT laat zich in zijn overwegingen in al zijn rollen altijd leiden door de waarden zoals opgenomen in de missie van de school.

9. De RvT evalueert jaarlijks het eigen functioneren in een aparte vergadering zonder de rector-bestuurder.
10. De RvT geeft op gepaste wijze invulling aan zijn taak als goed werkgever van de rector-bestuurder.
11. De RvT verantwoordt zich voor het uitgevoerde toezicht. In algemene zin vindt de verantwoording plaats via het jaarverslag. In bijzondere situaties verantwoordt de RvT zich voor zijn optreden of het ontbreken daarvan in de richting van de stakeholders in de school (ouders, leerlingen en medewerkers) en buiten de school (de gemeente als hoeder van het openbaar onderwijs en de onderwijsinspectie als toezichthouder namens de Rijksoverheid), één en ander afhankelijk van de aard en de ernst van de bijzondere situatie.
12. De RvT hanteert een jaaragenda waarin de vaste activiteiten van de RvT zijn opgenomen. De jaaragenda draagt bij aan de voorspelbaarheid en transparantie van het toezicht.

Het toezichtskader

De RvT houdt toezicht op de wijze en effectiviteit waarop wordt bestuurd (de governance). De effectiviteit van de governance is afhankelijk van een aantal aspecten en de mate waarin deze aspecten geborgd zijn.

De volgende aspecten van governance worden door de RvT bewaakt:

- kwaliteit en effectiviteit van de bestuurder;
- kwaliteit en effectiviteit van de RvT;
- kwaliteit en effectiviteit in de relatie RvT en de bestuurder;
- transparantie en verantwoording van de bestuurder;
- omgang met interne en externe stakeholders;
- de grondslag van de school, compliance aan de governancecode en
- maatschappelijke waarden en normen.

Als kader voor het bewaken van de kwaliteit van het onderwijs heeft de school een strategisch plan (hierna: schoolplan) waarin de beleidsdoelen voor een periode van vier jaren worden vastgelegd. Het schoolplan valt onder het goedkeuringsrecht van de RvT. De RvT is vanaf de start betrokken bij de voorbereiding van een schoolplan. Jaarlijks bespreekt de rector-bestuurder met de RvT de voortgang van de realisatie van het plan en eventueel noodzakelijke bijstellingen. Dit gebeurt aan de hand van de presentatie van het jaarplan.
De RvT en de rector-bestuurder maken naar aanleiding van de jaarlijkse bespreking van de voortgang van de realisatie van het schoolplan met elkaar afspraken over de prioriteiten voor het komende jaar en de daarop betrekking hebbende verwachtingen over en weer. De RvT ontvangt ter informatie het jaarplan en periodiek het ondersteuningsplan.

Toetsingskader: thema's van het toezicht

In de vergadercyclus met de RvT komen vier thema's periodiek aan bod:

- onderwijskwaliteit
- werkgeversrol: HRM
- positionering en profilering
- bedrijfsvoering en financiën

Toetsingskader: indicatoren

De rector-bestuurder rapporteert periodiek aan de RvT over de stand van de volgende indicatoren die passen bij de thema's uit het toetsingskader:

Thema	Indicator	Verantwoording in
legitimiteit	JdW voldoet aan wet- en regelgeving	jaarverslag
governance	➢ kwaliteit en effectiviteit bestuurder ➢ kwaliteit en effectiviteit RvT ➢ kwaliteit en effectiviteit relatie RvT/bestuurder ➢ transparantie en verantwoording ➢ omgang met interne en externe stakeholders ➢ code en de integriteitscode worden nagekomen en uitgevoerd	jaarverslag en begroting
onderwijskwaliteit	➢ onderwijsresultaten: onderbouwsnelheid en bovenbouwsucces. ➢ slagingspercentages ➢ onderwijstijd ➢ cijfers centraal examen ➢ tevredenheid leerlingen en ouders ➢ gymnasiale benchmark ➢ voortijdig schoolverlaters ➢ samenwerking	jaarrekening en RvT Q2 en Q4
HRM	➢ uitgaven personele lasten t.o.v totale baten ➢ in relatie tot onderwijsvraag ➢ functiemix lerarenschalen ➢ man/vrouw verhouding en leeftijdscategorieën ➢ aanstellingen vast/tijdelijk ➢ verhouding FTE van OP / OOP ➢ ziekteverzuimpercentage ➢ scholing en ontwikkeling	jaarverslag en RvT Q1, Q3
positionering en profilering	➢ leerlingenaantallen ➢ marktaandeel ➢ ontwikkelbudget ➢ in-, uit- en doorstroom leerlingen ➢ imago ➢ risico	jaarverslag en begroting
bedrijfsvoering en financiën	➢ exploitatieresultaat ➢ liquiditeit en solvabiliteit ➢ weerstandvermogen ➢ overzicht investeringen ➢ risico-analyse	rapportage Q1,2,3,4

Deze indicatoren zijn ook een leidraad voor de begroting en het bestuursverslag. Bij zo veel mogelijk indicatoren presenteert de rector-bestuurder naar de RvT de landelijke trend of een (gymnasiale) benchmark.

Toetsingskader: Early Warning signalen

Elk kwartaal rapporteert de rector-bestuurder of één of meer van onderstaande feiten zich heeft voorgedaan.

Voor de RvT kan het signaleren van deze feiten reden zijn om extra alert te zijn:

- Ongunstige ontwikkeling van de liquiditeit
- Substantiële afwijkingen van de begroting
- Binnengekomen klachten
- Arbeidsconflicten
- Aansprakelijkheidsstellingen
- Hoger verloop onder de medewerkers
- Negatieve publiciteit rond de organisatie
- Beleidswijzigingen van de rector-bestuurder
- Overige (project) ontwikkelingen
- Datalekken

Werkwijze RvT

De RvT gaat niet alleen af op informatie van de rector-bestuurder, maar maakt ook gebruik van informatie van derde partijen, zoals de onderwijsinspectie, de accountant en de gemeente.

Daarnaast plant de RvT minimaal 2 x per jaar overleggen met de medezeggenschapsraad en gaat op schoolbezoek om onder andere uit gesprekken met leerlingen en docenten en leidinggevenden een eigen beeld te vormen van de gang van zaken.

De RvT legt jaarlijks verantwoording af aan belanghebbenden via het bestuursverslag over de uitvoering van het intern toezicht.